

afskaffes. Forslagsstillerne skylder at konkretisere, hvad der skal sættes i stedet for. Der er jo i forvejen et statsligt tilsyn med de frie grundskoler ved siden af forældretilsynet og det forældrevalgte tilsyn.

Det er f.eks. alene undervisningsministeren, der kan træffe afgørelse om, at en fri grundskole ikke opfylder kravet om, at undervisningen skal stå mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

Desuden ser forlagsstillerne helt bort fra, hvad der er sket på området siden førstebehandlingen af B 13 i Folketinget tilbage i 1998-99. Undervisningsministeriet har siden da udsendt en vejledning om tilsynet med undervisningspligtens opfyldelse i de frie grundskoler, og først og fremmest er loven om de frie grundskoler i sidste folketingsssamling blevet ændret, så tilsynsreglerne er blevet styrket på flere måder.

For det første blev det forældrevalgte eksterne tilsyn udvidet til at omfatte tilsyn med skolens samlede undervisningstilbud og med, om undervisningssproget er dansk.

For det andet blev der direkte i lovtæksten indsat bestemmelse om, hvordan det eksterne tilsyn skal udføres.

For det tredje fik undervisningsministeren hjemmel til at fastsætte retningslinjer for, hvordan det yderligere tilsyn i de enkelte konkrete tilfælde skal udøves.

For det fjerde fik undervisningsministeren mulighed for at beslutte, at en skole ikke er en fri grundskole, hvis der efter ministerens skøn ikke er tilstrækkelig sikkerhed for, at skolen giver en undervisning, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen, eller hvis skolen ikke forbereder eleverne til at leve i et samfund med frihed og folkestyre.

Forslagsstillerne skriver i bemærkningerne til forslaget, at de mener, at tilsynet med de frie grundskoler skal udføres af det offentlige frem for som i dag alene af forældrekredsen. Men det er jo direkte forkert. Tilsynet udøves ikke alene af forældrekredsen.

Jeg er derfor nødsaget til her i dag at redegøre for de tre led i tilsynet. Det første led i tilsynet med undervisningen i de frie grundskoler er forældrekredsen. Det andet led i tilsynet er det eksterne tilsyn, som vælges af forældrekredsen. Det tredje led i tilsynet er, at undervisningsministeren i særlige tilfælde kan etablere et yderligere tilsyn.

Med hensyn til det første led i tilsynet, altså forældrekredsen, skal jeg gøre opmærksom på,

at forældrekredsen ikke, som det fejlagtigt fremgår af forslagens bemærkninger, vælges, men at den efter loven er defineret som alle forældre til børn i skolen. Dette første led hviler på en tillid til, at forældrene er de bedst egnede til at varetage barnets interesser. Ordningen er sammen med det frie skolevalg en sikring af, at denne tillid ikke uden videre kan fjernes af personer, som mener at vide bedre end forældrene.

Det eksterne tilsyn, som vælges af forældrekredsen, skal være uafhængigt af skolen. Det vil sige, at det ikke kan udgøres af forældrekredsen, bestyrelsen og skolens ansatte eller personer, der er gift med eller nært beslægtede med disse personer. Forældrekredsen kan vælge kommunalbestyrelsen til at føre dette tilsyn.

Denne del af tilsynet med skolerne omfatter følgende tre forhold. For det første, om elevernes standpunkt i fagene dansk, regning, matematik og engelsk står mål med, hvad der almindeligvis opnås i folkeskolen. For det andet, om skolens samlede undervisningstilbud ud fra en helhedsvurdering står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. For det tredje, om undervisningssproget er dansk.

Den eller de tilsynsførende kan ikke afsættes inden for valgperioden, selv om skolen eller forældrene ikke bryder sig om tilsynets observationer. Der er en klar procedure for, hvad der skal ske, hvis det valgte eksterne tilsyn finder, at undervisningen ikke er god nok. Den eller de tilsynsførende skal i sådanne situationer først fastsætte en frist for skolen til at forbedre forholdene.

Kl. 19.25

Hvis kritikken må opretholdes også efter høring af skolens forældrekreds og bestyrelse, skal der dernæst ske indberetning til Undervisningsministeriet. Undervisningsministeren kan herefter beslutte, at skolen ikke længere er en fri grundskole, og at skolen ikke kan modtage tilskud efter loven.

Hermed er vi ovre i det tredje led i tilsynet, som varetages af undervisningsministeren. Iværksættelse af et yderligere tilsyn med en skole sker især, når der rejses tvivl om, hvorvidt skolen giver en undervisning, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Indberetninger fra eksterne tilsynsførende vil naturligvis veje tungt og normalt føre til, at der etableres et yderligere tilsyn med skolen.

Når det yderligere tilsyn er gennemført, træffer ministeren afgørelse i sagen. Hvis der på baggrund af et yderligere tilsyn efter ministe-